

Warszawa, dnia 26-10-2020 r.

MINISTER KLIMATU I ŚRODOWISKA

DSP-WPE.050.7.2020.MK

1330377.4160806.3309304

**Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu RP**

Szanowna Pani Marszałek,

w nawiązaniu do interpelacji posłów Marka Wesolego, Krzysztofa Kozika, Teresy Glenc i Grzegorza Gaży z dnia 01-10-2020 r. w sprawie transformacji energetycznej regionów górniczych w kontekście odnawialnych źródeł energii – nr K9INT11639, poniżej udzielam odpowiedzi na pytania.

- 1. W jakim czasie i ile nowych odnawialnych źródeł energii (planowana moc tych instalacji OZE) powstanie w celu zastąpienia energetyki węglowej, w jaki sposób będą one uniezależniać pod względem bezpieczeństwa dostaw energii nasz kraj. Proszę o konkretne prognozy czasowe i wyliczenia a także określenie kosztów jakie poniesie Polska w tym zakresie.**

Mimo zmian transformacyjnych jakie nastąpiły w ostatnich latach, polski sektor elektroenergetyczny opiera się w znacznym stopniu na wyeksploatowanych elektrowniach węglowych – ok. 70% mocy ma ponad 30 lat. Powyższe powoduje, że stoimy przed wyzwaniem poczynienia ogromnych inwestycji w celu zbudowania nowego systemu energetycznego w najbliższych dziesięcioleciach. Projekt „Polityki energetycznej Polski do 2040 r.” (PEP2040) przedstawia wizję odbudowy i transformacji polskiego sektora, w sposób wprowadzający nasz kraj na ścieżkę dążenia do neutralności klimatycznej, z poszanowaniem uwarunkowań krajowych. Zgodnie z prognozami do PEP2040 wykorzystanie węgla będzie ulegać redukcji, co przełoży się na ograniczenie jego udziału w wytwarzaniu energii elektrycznej do poziomu nieprzekraczającego 56% w 2030 r. Równocześnie następować będzie wzrost znaczenia źródeł zeroemisyjnych tj. odnawialnych i jądrowych, uzupełnianych przez moce gazowe. Zmiany muszą następować w warunkach bezpieczeństwa energetycznego, aby nie dopuścić do sytuacji niewydolności sieci elektroenergetycznej i ryzyka braku dostaw energii, jakie np. wystąpiły w Kalifornii w połowie sierpnia br., czy w ostatnich miesiącach w Austrii. Także z tego względu polska strategia energetyczna zakłada, że budowa nowego systemu energetycznego będzie następować w tempie gwarantującym stabilność dostaw energii i sprawne zarządzanie siecią elektroenergetyczną. Szczególną rolę odegrają w tym zakresie inwestycje w morskie elektrownie wiatrowe i elektrownie słoneczne, ale także w bezemisyjną energetykę jądrową. Konieczne będzie także wykorzystanie jednostek gazowych, które stanowiąc będą uzupełnienie i rezerwę dla źródeł zależnych od warunków atmosferycznych, w szczególności w przejściowym okresie transformacji tj. do czasu bardziej

dynamicznego rozwoju i wykorzystania wielkoskalowego magazynowania energii oraz innych narzędzi zapewniających elastyczność pracy systemu elektroenergetycznego.

Przewiduje się, że całkowita moc zainstalowana w jednostkach wytwórczych energii elektrycznej z OZE będzie wynosić w 2030 r. ok. 23-25 GW, skutkując podwojeniem mocy zainstalowanych OZE w porównaniu ze stanem z 2020 r. Moce zeroemisyjne (OZE i jądrowe) w 2040 r. stanowiąc będą ok. 60% mocy zainstalowanych w krajowym systemie elektroenergetycznym. W morskich elektrowniach wiatrowych zainstalowanych będzie ok. 5,9 GW w 2030 r. i 8-11 GW w 2040 r. W elektrowniach słonecznych, których rola jest szczególnie istotna w okresie letnim, zainstalowanych będzie 5-7 GW w 2030 r. i 10-16 GW w 2040 r. Uruchomienie pierwszego bloku jądrowego o mocy 1-1,6 GW przewidziano na 2033 r., a cały Program polskiej energetyki jądrowej zakłada budowę ok. 6-9 GW w perspektywie 2043 r. Przedstawiony w projekcie PEP2040 bilans mocy pozwoli na zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego, umożliwiając pokrycie zapotrzebowania na energię elektryczną krajowymi mocami.

Wykorzystanie węgla ulegnie zmniejszeniu także w podsektorze ciepłowniczym. Zgodnie z dyrektywą RED II¹ udział odnawialnych źródeł energii w zużyciu ciepła i chłodu powinien wzrastać w latach 2021-2030 o 1,1-1,3 pkt proc. rok do roku. Z tego względu przewiduje się, że udział OZE w konsumpcji ciepła i chłodu wyniesie w 2030 r. ok. 28%. Wpłyne na to także rozwój efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych, a także konieczność spełniania wymogów dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD)². Działania związane ze wzrostem wykorzystania nisko- i bezemisyjnych źródeł energii w pokrywaniu zapotrzebowania na ciepło wynikają nie tylko z konieczności wypełnienia zobowiązań międzynarodowych, ale przede wszystkim mają na celu poprawę jakości powietrza w Polsce.

Oszacowano, że nakłady, jakie poniesie sektor elektroenergetyczny na inwestycje w moce wytwórcze i rozwój infrastruktury sieciowej wyniosą w latach 2021-2040 blisko 500 mld PLN. Natomiast inwestycje w moce wytwórcze i dystrybucję ciepła systemowego oszacowano na poziomie 62,7 mld PLN.

2. Czy polski rząd rozważy negocjacje w sprawie opłat ETS, przez które polska górnictwo będzie trwale nierentowne? Jakie jest zdanie polskiego rządu, że te opłaty mają stać się częścią budżetu wspólnego EU?

Aktualny system nie generuje wystarczających środków, które z punktu widzenia interesów Polski byłyby potrzebne do sfinansowania głębokiego procesu transformacji gospodarki, przed którym stoimy, a który jest konieczny, by sprostać wyzwaniom, m.in. nadrobienia luki w zakresie innowacyjności polskiej gospodarki.

Polska stoi na stanowisku, że system należy zmienić w taki sposób, aby środki trafiały tam, gdzie są najbardziej potrzebne i gdzie prowadzone inwestycje przyniosą największe efekty redukcyjne. Wobec powyższego postulujemy wprowadzenie odpowiednich zmian w EU ETS, w tym odpowiedniej zmiany klucza podziału puli aukcyjnej pomiędzy poszczególne państwa członkowskie oraz wzmocnienia mechanizmów kompensacyjnych tak, aby środki te pozwalały sfinansować narzędzia umożliwiające wprowadzenie głębokich procesów transformacyjnych, przy zachowaniu akceptacji społecznej

---

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych.

² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/844 z dnia 30 maja 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2010/31/UE w sprawie charakterystyki energetycznej budynków i dyrektywę 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej

dla kosztów tej transformacji oraz z zachowaniem bezpiecznej pracy krajowych systemów energetycznych. Jednocześnie Rząd RP sprzeciwia się jakimkolwiek działaniom mającym na celu kierowanie środków z aukcji uprawnień do emisji do budżetu UE.

- 3. Dlaczego polski rząd w sytuacji ogromnego kryzysu gospodarczego wywołanego przez panującą obecnie sytuację epidemiczną odstąpił od renegotjacji dotyczącej wprowadzania tzw. „Europejskiego Zielonego Ładu”, który jak powszechnie wiadomo niesie ze sobą ogromnie kosztowny proces transformacji przemysłu opartego o paliwa kopalne. Na proces ten obecnie jest zdecydowanie za mało środków a skutki społeczne w połączeniu z światowym kryzysem gospodarczym będą zdecydowanie pogłębiały kryzys wielu regionów w tym głównie Śląska.**

Inicjatywa „Europejski Zielony Ład” ma zapewnić, że Europa stanie się pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu, m.in. poprzez takie działania jak nowa legislacja klimatyczna (zapisanie w prawie celu osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., zwiększenie celów redukcji emisji na 2030 r., rozszerzenie systemu handlu uprawnieniami do emisji o nowe sektory, wprowadzenie transgranicznego podatku od emisji dwutlenku węgla). W kontekście podniesienia ambicji UE w zakresie celów redukcji emisji CO₂ do roku 2030, dla Polski najważniejsze jest określenie mechanizmów, dzięki którym mniej zamożne kraje nie będą ponosić nieproporcjonalnych kosztów związanych z transformacją klimatyczną. W ocenie Polski ambitnym celem w zakresie ochrony środowiska i klimatu powinien towarzyszyć pakiet rozwiązań umożliwiających ich finansowanie – szczególnie w mniej zamożnych regionach i krajach Unii Europejskiej, które z jednej strony mają najmniejszą zdolność do kreowania odpowiednich innowacji i wartości dodanej w tym obszarze – z drugiej strony będą musiały ponieść najwyższe koszty planowanych przedsięwzięć. Pomoc w tym zakresie nie może być wirtualna i odbywać się kosztem dotychczasowych polityk wspólnotowych. Nowym ambicjom muszą towarzyszyć nowe środki.

Celem „Europejskiego Zielonego Ładu” jest również zapewnienie sprawiedliwej społecznie transformacji dla wszystkich oraz dostosowanie przepływów finansowych i inwestycji dla jej wspierania. Polska z zadowoleniem odnotowuje, że kwestia sprawiedliwej transformacji jest tematem dyskutowanym, a ponadto na jej realizację przewidziane są środki finansowe m.in. z *Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji* (przeprowadzone negocjacje skutkują alokacją dla PL na poziomie do 3,5 mld EUR). Polska pracuje nad przygotowaniem odpowiednich planów transformacji, których przyjęcie jest elementem kluczowym dla uzyskania finansowania UE.

Należy również wspomnieć, że kierunki wskazane w koncepcji „Europejskiego Zielonego Ładu”, szczególnie w obszarze obniżania emisyjności gospodarki, mogą być również finansowane ze środków *Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności* (alokacja dla PL powyżej 23 mld EUR). Warunkiem skorzystania z ww. środków jest opracowanie Krajowego Planu Odbudowy.

Stoimy przed szansą wykorzystania wielu instrumentów na rzecz transformacji krajowej gospodarki (środków unijnych np. w ramach polityki spójności, Krajowego Planu Odbudowy, Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji, środków krajowych, czy środków pochodzących ze sprzedaży uprawnień do emisji w ramach EU ETS), niemniej potrzebujemy również zaadresować wyzwania, których zakres jest równie imponujący.

Mając świadomość społeczno-gospodarczych kosztów transformacji, szczególnie w regionach wydobywania węgla, oraz długotrwałość tego procesu, Ministerstwo Klimatu w dotychczasowych negocjacjach z Komisją Europejską kładło duży nacisk na uwzględnienie krajowych uwarunkowań oraz zapewnienia wsparcia dla sprawiedliwej transformacji. W efekcie, dzięki środkom UE i krajowym będziemy mogli zmobilizować do ok. 60 mld PLN na sprawiedliwą transformację w rejonach węglowych. Opracowane zostaną szczegółowe działania kompensacyjne w ramach kompleksowych dokumentów tj: Krajowego Planu Sprawiedliwej Transformacji i planów regionalnych, które będą zapewniać efektywne wsparcie dla regionów o największym udziale wydobywania węgla, w szczególności poprzez inwestycje w obszarach związanych z czystymi technologiami, jak OZE, energetyka jądrowa i elektromobilność; a także działania w zakresie przekwalifikowywania pracowników.

W odniesieniu do sposobu i tempa przeprowadzenia sprawiedliwej transformacji, ważne jest prowadzenie szerokiego dialogu społecznego, obejmującego m.in. przedstawicieli strony społecznej czy władze samorządowe, szczególnie w perspektywie wypracowywania Krajowego i Terytorialnych Planów Sprawiedliwej Transformacji, które umożliwią wykorzystanie środków unijnych i skierowanie ich na kluczowe zadania zidentyfikowane na poziomie lokalnym. Intensywnie współpracujemy z przedstawicielami regionów, aby efektywnie powiązać krajowy i regionalne plany działań, z maksymalną korzyścią dla dobra obywateli.

W świetle kryzysu gospodarczego wywołanego przez COVID, nadszedł czas wspierania modernizacji energetyki, która będzie kołem zamachowym dla potrzebnych zmian, nie pozostawiając nikogo z tyłu. Wdrożenie transformacji będzie wykorzystywać krajowe potencjały i stymulować powstawanie nowych gałęzi przemysłu i nowych miejsc pracy w perspektywnych sektorach. W całej Polsce dają one szansę na powstanie 300 tys. nowych miejsc pracy, a w sposób szczególny jest to odpowiedź na wyzwanie, jakie stoi przed rynkiem pracy w regionach węglowych. To szansa dla setek polskich przedsiębiorców.

Z poważaniem

Z up. Ministra

Adam Guibourgé-Czetwertyński
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

